

ΠΕΡΙΗΓΗΤΕΣ ΣΤΗ ΘΗΒΑ

Επιμέλεια Γιάννη Λάμπρου.

Της σύνταξης.

Εκατοντάδες Περιηγητές επισκέπτονταν κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας τον Ελληνικό χώρο και κατέγραφαν τις εντυπώσεις τους, από το δημόσιο και ιδιωτικό βίο του Λαού μας. Μελετούσαν την κοινωνική, οικονομική και θρησκευτική ζωή, τα αρχαιολογικά μνημεία, καθώς επίσης την πανίδα και χλωρίδα της κάθε περιοχής που περνούσαν. Η Θήβα, υπήρξε απαραίτητος σταθμός στο δρόμο των Ευρωπαίων ταξιδιωτών που πήγαιναν στην Αθήνα και στο Μεσορί. Η γεωγραφική της θέση, καθώς και η πλούσια ιστορία της, προκαλούσαν το ενδιαφέρον των ξένων, οι οποίοι με γλαφυρές περιγραφές κατέγραφαν τις εντυπώσεις τους από την καθημερινή ζωή των κατοίκων. Τις εντυπώσεις τους, οι ταξιδιώτες, τις κυκλοφορούσαν σε περιηγητικά βιβλία όταν επέστρεφαν στην πατρίδα τους. Επίσης χάραζαν και απεικόνιζαν τα μέρη που περνούσαν, και με τις εικόνες αυτές, (γκραφιόρες) κοσμούσαν τις ποικίλες περιηγητικές εκδόσεις που κυκλοφόρησαν κυρίως τον 18ο και 19ο αιώνα. Δεκάδες είναι τα περιηγητικά κείμενα που έχουν γραφτεί γιά τη Θήβα της εποχής αυτής. Η σημήνια αυτή, θα παρουσιάσει σε συνέχειες αποστάματα από περιηγητικά βιβλία που αφορούν τη Θήβα, καθώς και εικόνες (γκραφιόρες) που συνοδεύουν τα κείμενα. Πιστείσμε, ότι οι περιηγητικές αυτές αφηγήσεις, αποτελούν μιά χρήσιμη πηγή πληροφοριών γιά τη Θήβα της εποχής εκείνης.

Ο Λαγγός Λοχαγός William M. Leake, βρέθηκε στην Ελλάδα γιά μιά ολόκληρη πενταετία, κατά την διάρκεια των Ναπολεόντιων Πολέμων, σε μιστική στρατιωτική και διπλωματική αποστολή.

Ανήσυχος και ερευνητικός ο Leake συνδύασε την αποστολή του με την έρευνα και την περιήγηση. Το υλικό που συγκέντρωσε από τα ταξίδια του αυτά, το κυκλοφόρησε σε δέκα (10) πολύτιμα βιβλία.

Το Δεκέμβριο του 1805 ο Leake προερχόμενος από τη Λειψαδιά έφτασε στη Θήβα.

Αντιγράφουμε από το βιβλίο του Leake, απόσπασμα που αφορά τη Θήβα.

.....Οι λόφοι γύρα των Θηβών, κατά το πλείστον είναι ακαλλιέργητοι και καθώς αυλακώνονται με βαθειές άσπρες χαράδρες σα ζαρωματιές, έχουν μάλλον άσχημη εμφάνιση.

Το "Πεδίον Πυρηφόρον" είναι ακόμα φημισμένο γιά τη γονιμότητά του και παρήγαγε την περασμένη χρονιά 148 χιλιάδες κουβέλια αρίστης ποιότητος, ενώ σε κάθε άλλο τμήμα της Ελλάδος ήταν ασήμαντη.

Κάθε βδομάδα στέλλονται στον Έγριπο 500 κουβέλια αλεύρι, καθόσον δεν υπάρχει μύλος εκεί.

Το μεγαλύτερο τμήμα της γής στο διαμέρισμα Θηβών, κατέχεται από τρία άτομα του Έγριπου, τον Αχμέτ Αγά, Μουσείμη, του τόπου εκεί, τον Μπεκήρ, πασά τώρα της Βοσνίας και τον Ρασίτ Μπέη.

Ο γαιοκτήμονας μοιράζει εξ ίσου την παραγωγή των καρπών με τον Έλληνα καλλιεργητή, ο πρότος διαθέτοντας τον σπόρο και το ίμιον των βοδιών, αλλά υπάρχει μιά κλίμακα υπηρετικού προσωπικού και αξιωματικών που επιστατούν επί τόπου τα συμφέροντα των ιδιοκτητών, οι οποίοι μπορεύουνται τρόπους να ελαττώσουν κατά πολύ τις εισπράξεις αμφότεροι.

ΛΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1805

Η Θήβα καλείται τώρα "Τα Φίβα" με την εύκολη αντικατάσταση ενός γράμματος μ' άλλο σχεδόν ομόχο, που πολλά τέτοια παραδείγματα υπάρχουν στην Ελληνική γλώσσα.

Οι Τούρκοι τη λένε Στίφα. Η πόλι κείται πάνω σε λόφο, που κλείνεται απ' τις δυό πλευρές με χαράδρες δυό ποταμίσκων και κυκλώνεται μ' ερειπωμένο τείχος από υλικά διαφόρων εποχών, μέσα στα οποία φαίνονται Ρωμαϊκά τούβλα και μεγάλοι τετράγωνοι λίθοι Ελληνιστικού τύπου.

Η περίμετρός του είναι περί το ενάμισυ μίλι και περιλαμβάνει 700 οικογένειες εκ των οποίων περί τις 250 Τούρκικες. Οι δρόμοι της στενοί στενοί και τα σπίτια πολύ κοντά τόνα στο άλλο, με λίγους κήπους. Ηρός τα νότια, μεταξύ πόλεως και λοφοσειράς, το κοίλωμα που έπιανε την αρχαία εποχή η κάτω πόλι, διασχίζεται τώρα από ερειπωμένο υδραγωγείο πάνω σε αψίδες, το οποίο μεταφέρει ακόμα νερά από το δυτικό ρυάκι.

Το διαμέρισμα έχει 64 χωριά, τα πιό πολλά μικρά. Στη Θήβα όπως στις περισσότερες των αρχαίων πόλεων της Ελλάδος που εξακολουθούν να κατέχουν τις αρχαίες τους θέσεις, τα λείψανα αρχαιότητος αποτελούνται κυρίως από τεμάχια αρχιτεκτονικής και γλυπτικής, ή από ενεπίγραφα μάρμαρα, σκόρπια μέσα στα σπίτια, τζαμιά, λουτρά και βρύσες, ως και στους τοίχους, σκάλες και λιθόστρωτα δρόμων.

Κανένα των αρχαίων κτιρίων δεν ιχνηλατείται τώρα, αν και είναι πολύ πιθανό μερικά υπολείμματα αυτών ν' ανακατεύτηκαν με τις σύγχρονες οικοδομές ή να τάφηκαν κάτω απ' αυτές και έτσι, προς την πλευρά των κάτω Θηβών, προς τα βόρεια της πόλεως όπου το μέρος είναι βολικό, πολλά πολύτιμα κατάλοιπα ίσως υπάρχουν κάτω της επιφανείας του εδάφους.

Το χωριό Ταμπακίδες στην ανατολική πλευρά των Θηβών, αναφερόμενο απ' τον SPON και WHEELER, δεν υφίσταται τώρα, αλλ' η εκκλησία του Αγίου Λουκά, διατηρείται εκεί

Θηβών και Λειβαδιάς και τα τείχη κτίσθηκαν τότε, που με διαδοχικές επισκευές διατηρούνται ως σήμερα. Τον 4ον αιώνα αι Θήβαι ήταν σε τέτοια σεβαστή κατάσταση άμυνας, που ο Λλάριχος επειγόμενος να φθάσει στην Αθήνα δεν έχασε χρόνο, όστις θα χρειαζόταν, για την πολιορκία των Θηβών.

Κατά τον 12ον αιώνα, ήταν σε τέτοια θαυμάσια κατάσταση που κατά τον περιηγητή Βενιαμίν της Τουρδέλας, οι Εβραίοι μονάχα ήταν 2.000 και ήσαν "επιτήδιοι, εργάται πορφυρών υφασμάτων". Υπό τους Τούρκους παρήκμασαν βαθιαία, όπως οι άλλες πόλεις.

PLAIN AND CITY OF THEBES.

και περιλαμβάνει πέτρινη λάρνακα μ' επιγράμματα στις πλευρές αντιγραφέντα απ' τους προαναφερθέντας περιηγητές. Κακώς ονομάζεται τάφος του Αγ. Λουκά.

Στην εποχή του Στράβωνα ξέπεσε σε τέτοια άθλια κατάσταση που ούτε σαν κάμη δεν μπορούσε να θεωρηθεί, "ουδέ κάμης αξιολόγου τύπον σάζουσα". Περί τους δύο αιώνες αργότερον συνήλθε κάπως από τους Ρωμαίους αυτοκράτορες και ο Παυσανίας βρήκε την πόλη να πιάνει την Καδμεία, όπως τώρα.

Κατά την παρακμή της αυτοκρατορίας, καθώς οι παράλιες πόλεις της Βοιωτίας ήταν εκτιθεμένες σ' εχθροπραξίες και πειρατεία ο πληθυσμός της επαρχίας θ' αυξήθηκε σημαντικά με τις πλεονεκτικές μεσογειακές θέσεις των

Λεκέμβριος 21. 1805

Από τη Θήβα στον Έγριπο (Χαλκίδα). Στις 10,27' αναχώρησα απ' το ανατολικό άκρο των Θηβών και στις 10,33' άφησα στα δεξιά τη βρύση του Αγ. Θεοδώρου. Στις 10,50' αφήνω το δρόμο του Μπρατζί, μιά διακλάδωση του οποίου οδηγεί στο Συκάμινο. Στις 11,21' το πλησιέστερο σημείο χαμηλού πετρόλοφου είναι συνέχεια προς την πεδιάδα Θηβών απ' τους πρόποδες του όρους Ύπατος ή Βουνό του Σιαματά,.....